

07 mei 2024 -10:51

Luchtverkeer versus volksgezondheid: een ongelijke balans

Geluidshinder van vliegtuigen kan leiden tot slaapverstoring, leerachterstand, hoge bloeddruk en depressie. Ook de uitstoot van luchtverkeer heeft in het algemeen een negatieve invloed op de gezondheid. In de omgeving rond Brussels Airport lopen zo'n 160 000 mensen een hoger risico door blootstelling aan te hoge geluidsniveaus. De Hoge Gezondheidsraad pleit daarom voor een verbod op nachtvluchten tussen 23u en 7u.

Boosdoeners: geluidshinder en luchtvervuiling

Op vraag van de federale minister van Volksgezondheid en zijn collega-minister van Mobiliteit ging de Hoge Gezondheidsraad na in welke mate Brussels Airport de gezondheid van omwonenden beïnvloedt. Elk jaar groeit het wetenschappelijk bewijs voor de schadelijke effecten van geluid. Geluidslast leidt tot gevoelens van irritatie en slaapproblemen. Uit onderzoek blijkt ook dat het verband houdt met een hoger risico op hart- en vaatziekten, vertraging van het leerproces bij schoolkinderen en een negatieve invloed op mentaal welzijn, waardoor de kans op depressie toeneemt.

Naast lawaai, speelt ook luchtvervuiling een rol. Verschillende studies tonen aan dat de uitstoot van ultrafijnstof, kenmerkend voor vliegtuigen, op korte termijn vooral leidt tot verminderde longfunctie en veranderingen in hartritme. Op lange termijn is er een verband met meer hart- en vaatziekten, maar bijvoorbeeld ook met negatieve geboorte-uitkomsten zoals een lager geboortegewicht.

Oplossing: verbied en beperk vluchten tijdens nacht- en spitsuren

Minstens 160 000 bewoners lopen een verhoogd gezondheidsrisico omdat zij te frequent aan nachtlawaai worden blootgesteld. Om slaapverstoring tegen te gaan en voldoende nachtrust toe te laten, pleit de Hoge Gezondheidsraad voor een verbod op nachtvluchten tussen 23 uur 's avonds en 7 uur 's ochtends. De Raad stelt daarnaast voor om bijkomende geluidsindicatoren te ontwikkelen en te gebruiken die vooral de focus leggen op hoe vaak vliegtuigen overvliegen en hoe luid ze zijn bij elke overvlucht in plaats van te kijken naar gemiddelde geluidsniveaus. De regio's moeten het hierover eens worden. De bestaande normen voor geluidsoverlast moeten verlaagd worden zodat ze voldoen aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie. Deze waarden zijn namelijk de drempel waarboven gezondheidsschade optreedt.

Daarnaast is de blootstelling aan ultrafijnstof rondom de startbanen, zeker ten noordoosten, te hoog. Schroef daarom de concentratie van vluchten in de vroege ochtend en de avond terug. In het algemeen is een toename van het aantal vluchten en hun frequentie niet wenselijk.

Nieuwe studies zijn geen excuus

Om de gezondheidseffecten beter in kaart te brengen zijn studies nodig voor de specifieke situatie in en rond Brussel. Deze moeten blootstellingsniveaus aan lawaai en luchtvervuiling relateren aan medische gegevens die al beschikbaar zijn. De aanwezige luchtvervuiling moet beter opgevolgd worden door extra parameters te meten en het meetnet uit te breiden. Nieuwe studies die geluidslast karakteriseren met meer verfijnde indicatoren moeten de aandacht voor kwetsbare groepen zoals kinderen en patiënten verhogen. Door deze indicatoren in verband te brengen met biologische signalen kan men op die manier in een vroeg stadium een verhoogd risico op gezondheidsschade detecteren.

De Hoge Gezondheidsraad beklemtoont dat deze bijkomende studies niet als excuus mogen gebruikt worden om nu geen actie te ondernemen. In de tussentijd pleit de Raad voor een transparante en eerlijke communicatie tussen overheid, luchthaven en omwonenden over de gezondheidsimpact versus andere belangen. Tot slot, concludeert de Raad nog dat om de luchtvaartsector duurzamer te maken, mensen ook hun gedrag zullen moeten aanpassen. Vlieg daarom alleen wanneer het echt nodig is.

[Raadpleeg het volledige advies](#)

Hoge Gezondheidsraad
Galileelaan 5 bus 2
1210 Brussel
België
+32 2 524 97 97
<http://www.hgr-css.be>

Sofie Verdoodt
Communicatieverantwoordelijke
+3225249105
+32478731183
sofie.verdoodt@health.fgov.be

Fabrice Péters
Algemeen Coördinator
+32 486 31 47 59
+32 2 524 91 74
fabrice.peters@health.fgov.be